

narodneho hudźbneho wumjełstwa. W tej wěcy, powšitkownje pišo, sobu pišu wo Serbach. Zaměr hudźbnych nástrojow w spočatku bě zawěsće jenož posylnjowanje melodije a podpěrowanje spěwarjow při spěwje. Hudźbnicy potajkim spěwanu melodiju jenož wospjetowachu.

Bórzy pak so hudźbnicy přejara wobmjezowani čujachu, jednore wospjetowanje běše jim přewostudłe, čohoždla požadachu česnjace puta ze sebje wottrásć a swobody nabyć při swojej hrě. Požadachu za přeměnami, za všelakosću a dospěchu žadany zaměr, dokelž dosahacu pomoc namakachu w dwěmaj wobstojnosćomaj: z džěla we swojej wobrazotwórnosći abo we swojej hudźbnej tworiwosći, z džěla w tom, zo na hudźbnym nástroju so melodia lohko hodźi přeměnjować, wudebjeć a bóle zložita činić. Tohodla dowoluja sebi hudźbnicy abo hercy, hdyž ze swojej hru ludowy spěw přewodžeju, všelake wudebjenja přidawać; při tom wobkhowuja wězo měru hladajcy, zo by so přeměňowanje w duchu přenjatneje melodije stało. Tworja potajkim variacije na date thema, kotrež su k njemu něhdže w tom poměrje, jako džěćo k maćeri. Hudźbne něžnočuće hercow njedowoluje jim dale hić, ale kaže jim přenjatnu melodiju wobkhować, tak zo by tuta z kóždeje variacije wukukowala.

Mamy potajkim hižo dvě družinje melodiji: 1. přenjatny jednory naspěw, kotryž lud spěwa*) a 2. variaciju tutech naspěwow, přewodženu na hudźbne nástroje.

Z toho slěduje, zo ma serbska narodna pěseń, donižkuli wot herca na nástroju přewodžena bywa, přeco dvě melodiji: přenjatnu spěwanu a wotwodženu hratu. Dokelž pak, štož je mi znate, njeje žanoho prawidła, po kotrymž bych so někotre pěsnje njesměle z nástrojom přewodzić, móžemy wuprajenu sadu na serbske narodne pěsnje přezcyłnje počahować.

Ke charakteristicy variaciji spominam, zo je jich wosud z tymi samymi wuměnjenjemi rjadowany, kotrež su jich nastaje

*) Wujasnjenje, čohodla spěwarjo melodiju njewudebjuja, ale ju spěwaju w přenjatnej jednorosći, hač runje maju drje runje tajku wobrazotwórnosć jako hercy, je jednore: mjez tym zo ma hudźbnik nástroj, na kotrymž móže všelake přeměny lohcy přewjesć, wobmjezuje spěwarja njewuwučeny hłós, kotryž jemu přikazuje, zo by w přenjatnych mjezach zwostał.